

hamboorg.city

Oblici škola u Njemačkoj — Grundschule do Abitura

Različiti oblici škola u njemačkom obrazovnom sustavu: od Grundschule do Abitura objašnjeni su detaljno.

Deutsche Begriffe: Schulformen | Grundschule | Gymnasium | Realschule | Hauptschule | Gesamtschule | Abitur

Njemački školski sustav — pregled

Njemački obrazovni sustav je **organiziran federalistički** — to znači da svaka od 16 saveznih pokrajina ima svoje zakone o školama. Ipak, postoji **zajednička struktura** koja važi za cijelu Njemačku.

Stupnjevi obrazovanja

Stupanj	Starost	Razred	Trajanje
Vrtić / Kita	0-6 godina	-	Fakultativno
Grundschule	6-10 godina	1-4 (Berlin/Brandenburg: 1-6)	4 godine
Srednja škola	10-16/18 godina	5-10/12/13	5-9 godina
Stručno osposobljavanje / Studij	od 16/18 godina	-	2-5+ godina

Grundschule (razredi 1-4)

Sva djeca idu **zajedno** u Grundschule. Ovdje se postavljaju **temelji**:

- **Čitanje, pisanje, računanje**

- **Odgoj za okoliš** (priroda, društvo, tehnologija)
- **Tjelesni odgoj, likovna kultura, glazbena kultura**
- **Religija ili etika**
- Prvi **strani jezik** (obično engleski od razreda 3)

Ocjene

- **Razredi 1-2:** U većini saveznih pokrajina **nema ocjena**, već ima pismenih vrednovanja
- **Od razreda 3:** Ocjene od 1 (odličan) do 6 (neispunjen)

Preporuka za prelazak

Na kraju Grundschule (razred 4), škola daje **preporuku** za srednju školu:

- **Gymnasium** — za učenike visokih postignuća (ocjena 1-2)
- **Realschule** — za srednja postignuća (ocjena 2-3)
- **Hauptschule / Gesamtschule** — za sve ostale

Važno: U većini saveznih pokrajina preporuka **nije obvezatna** — roditelji mogu slobodno birati. U **Bavarskoj i Brandenburg** je obvezatna (s probnom obukom kao alternativom).

Oblici srednje škole

Gymnasium (razredi 5-12/13)

Gymnasium je **akademski put** prema Abitury (srednjoškolskoj maturiteti):

- **Trajanje:** 8 godina (G8) ili 9 godina (G9) — ovisno o saveznoj pokrajini
- **Diploma: Abitur** (opća srednjoškolska maturiteta) — daje pravo studija na svakom sveučilištu
- **Predmeti:** Široka ponuda, od razreda 6 drugi strani jezik (francuski, latinski, španjolski)
- **Zahtjevi:** Visoki rezultati, samostalno učenje
- **Viši razredi** (razredi 11-12/13): Izbor **specijalnih tečajeva** (LK) i **osnovnih tečajeva** (GK)

Za koga? Djeca koja vole učiti, mogu misliti apstraktno i planiraju studirati.

Realschule (razredi 5-10)

Realschule nudi **sveobuhvatno opće obrazovanje** s praktičnom primjenom:

- **Diploma: Mittlere Reife** (Realschulabschluss / srednje obrazovanje)
- **Predmeti:** Slično kao Gymnasium, ali manje apstraktno; izborni predmeti (tehnologija, ekonomija, društvene znanosti)
- **Poslije:** Stručno osposobljavanje, stručna škola (FOS) → Fachabitur → studij na stručnom sveučilištu moguć

Za koga? Djeca koja žele solidno obrazovanje i nisu se još odlučila između stručnog osposobljavanja i studija.

Hauptschule (razredi 5–9/10)

Hauptschule je **usmjerena na praksu** i priprema za **stručno osposobljavanje:**

- **Diploma: Hauptschulabschluss** (nakon razreda 9) ili **Prošireni Hauptschulabschluss** (nakon razreda 10)
- **Praksa:** Mnogo praktikuma, uska suradnja s poduzećima
- **Poslije:** Stručno osposobljavanje (učenje zanata)
- **Savjet:** Dobar Hauptschulabschluss otvara vrata — mnoga obrtna poduzeća trebaju učenike

Za koga? Djeca koja su praktično darovita i žele rano ući u radno vrijeme.

Napomena: Hauptschule se **uklanja** u mnogim saveznim pokrajinama ili se spaja s Realschule (→ Stadtteilschule, Oberschule, Gemeinschaftsschule).

Gesamtschule (razredi 5–12/13)

Gesamtschule spaja **sve obrazovne putove** pod jednom strehom:

- **Sve diplome moguće** — Hauptschulabschluss, Mittlere Reife, Abitur
- **Diferencijacija:** Specijalni tečajevi na različitim razinama (E-tečaj, G-tečaj)
- **Bez rane odluke** — odluka o diplomi donosi se u višim razredima
- **Programa cijelog dana** — često s obrokom, aktivnostima, popodnevnom brigadom

Za koga? Djeca koja se još razvijaju i ne žele biti stavljena u kutiju nakon razreda 4.

Stadtteilschule / Gemeinschaftsschule / Oberschule

Ovi oblici škola su ovisno o saveznoj pokrajini **varijante Gesamtschule:**

- **Hamburg:** Stadtteilschule (sve diplome uključujući Abitur)
- **Berlin:** Integrierte Sekundarschule (ISS)
- **Schleswig-Holstein:** Gemeinschaftsschule

- **Donja Sacsonia:** Oberschule
- **Baden-Württemberg:** Gemeinschaftsschule

Škola za djecu s posebnim potrebama

Za djecu s **posebnim potrebama za podrškom** postoje škole za djecu s posebnim potrebama:

- **Područja specijalizacije:** Učenje, govor, emocionalni razvoj, intelektualni razvoj, tjelesni razvoj, vid, sluh
- **Mali razredi** (8–12 učenika), specijalizirani učitelji
- **Inkluzija:** Trend ide prema **inkluzivnom obrazovanju** — djeca s posebnim potrebama pohađaju redovnu školu uz pomoć (školski pratitelj, specijalni pedagog)

Diplome i njihova vrijednost

Diploma	Oblik škole	Mogućnosti
Hauptschulabschluss	Hauptschule, Gesamtschule	Osposobljavanje u obrtima, maloprodaji, ugostiteljstvu
Mittlere Reife	Realschule, Gesamtschule	Osposobljavanje (komercijalno, tehnički), FOS → Fachabitur
Fachabitur (Stručna matura)	Stručna škola (FOS), Viša stručna škola (BOS)	Studij na stručnim sveučilištima
Abitur (Opća matura)	Gymnasium, Gesamtschule	Studij na svakom sveučilištu

Drugi put obrazovanja

Također nakon škole možete **dobiti bilo koju diplomu:**

- **Večernja škola / Kollegij** — Abitur za odrasle
- **VHS** — dobiti Hauptschulabschluss i Realschulabschluss
- **Daljinska škola** — fleksibilno od kuće
- **Ispitna prijava za ne-učenike** — ispit bez pohađanja škole

Koja je škola prava?

Pomoć pri odlučivanju

Pitanje	Gymnasium	Realschule	Hauptschule/Gesamtshule
Voli li učiti i puno učiti?	Da	Ponekad	Više praktično
Može li misliti apstraktno?	Da	Umjereno	Više konkretno
Čita li puno i s guštom?	Da	Ponekad	Rijetko
Je li studij planiran?	Vjerojatno	Možda	Više osposobljavanje
Trebate li puno potpore?	Malo	Srednje	Puno

Važno: Fleksibilnost

Njemački školski sustav je **fleksibilan**:

- Prelazak s Gymnasiuma na Realschule — ako je previše teško
- S Realschule na Gymnasium — s dobrim ocjenama
- Hauptschulabschluss → Mittlere Reife → Abitur — sve je moguće, samo je put dulji

Niti jedna diploma nije konačna — u Njemačkoj uvijek možete napredovati!

Savjeti za strane roditelje

1. Uzeti preporuku za prelazak ozbiljno, ali ne kao presudu — vaše dijete se može razvijati

2. Posjetiti dan otvorenih vrata — gotovo svaka škola to nudi (siječanj-ožujak)

3. Gesamtschule kao mogućnost — ako niste sigurni, Gesamtschule drži sve putove otvorene

4. Jezik je ključ — djeca koja dobro govore njemački imaju bolje mogućnosti

5. Koristiti obrazovanje i sudjelovanje — doplatci za dodatne lekcije ako je škola teška

6. Ne uspoređivati — njemački sustav je drugačiji od vašeg zemlji, ali nije gori

--- *Stanje: ožujak 2026. Sve informacije bez jamstva.